

KEDACȚIA
ARAD, STR. AULICH (ADAM)

ABONAMENTUL

Pentru Austro-Ungaria:
pe 1 an fl. 10; pe 1/2,
an fl. 5; pe 1/4 de an
fl. 2.50; pe 1 lună fl. 1.

N-rii de Duminecă pe
an fl. 2.—

Pentru România și străinătate:
pe an 40 franci.

Manuscripte nu se înșoțază.

ADMINISTRAȚIA
ARAD, STR. AULICH (ADAM)

INSERTIUNILE:

pe 1 și 2 garmond: prima dată
7 cr.; a doua oară 6 cr.;
a treia oară 4 cr. și timbru
de 30 cr. de fiecare publi-
cațiune.

Atât abonamentele cât și
insertiunile sînt a se plăti
înainte.

Scrisori nefrancate nu se
primesc.

TRIBUNA POPORULUI

Anul II.

Număr de Duminecă

Nr. 1.

Protestul Naționalităților.

Stările din Ungaria, create prin exploatarea forței statului în favorul unei singure rase, au produs o astfel de nemulțumire și amărăciune în sinul Slavilor și Românilor cari locuiesc în număr de mai multe milioane pe acest pământ, încât Comitetul executiv al Congresului Naționalităților dela 1895 ține de datorința sa față de patrie și Tron să atragă luarea aminte a cercurilor hotărâtoare asupra acestor stări contrare bunăstării statului și să ridice protest contra nelegiuirilor, cari pe zi ce merge tot mai mult se sporesc.

În situația critică a monarhiei noastre, s'ar voi din unele părți să se îndrumeze la pretenșele stărilor consolidate din Ungaria. Nimic mai greșit decât aceasta. Dacă în ceealaltă parte a monarhiei conflictul dintre Slavi și Nemți a ajuns la suprafață, forța statului își dă silința să netezească contrastele și să aplaneze conflictul. În Ungaria conflictul dintre rasele dominante ce deține forța statului — dar e în minoritate — și naționalitățile ce formează majoritatea populației, — dar sunt expuse la despotismul forței statului — este latent, căci forța statului suprimează cu putere brută chiar și cele mai neînsemnate manifestări ale naționalităților ce se mișcă în cadrul constituției, așa că numai puține semne de nemulțumire și amărăciune pot ajunge la suprafață, dar această nemulțumire, această amărăciune seamănă focului de sub cenușă — stare ce e neasemănat mai periculoasă decât ceadin partea ceealaltă a Monarhiei unde conflictul este declarat. În Ungaria forța statului nu-și dă cea mai mică silință să netezească contrastele și să aplaneze conflictul, ba tocmai contrar, ea provoacă noue conflicte cu naționalitățile, precum o dovedește aceasta și recentul proiect de lege, care are de scop maghiarizarea numelor de comune.

Sunt mai bine de treizeci de ani de când Maghiarii mereu se fălesc cu constituția liberală ce garantează independența statului ungar. Naționalitățile din Ungaria, precum: Români, Slovaci și Sârbi au sperat cu totul altceva dela era constituțională de acum treizeci de ani decât ceea ce a urmat, și cu drept cuvânt, căci bărbații de stat fruntași ai Maghiarilor au dat pe atunci promisiuni, că naționalităților li-se vor face toate concesionile posibile ce sunt compatibile cu unitatea statului ungar. Prima mare amăgire a fost crearea legii naționalităților din 1868, care s'a întemeiat cu totul pe alte principii decât cele accentuate în proiectul de lege ce reprezentanții Românilor și Sârbilor din Dieta maghiară de atunci au prezentat din partea lor, proiect, care pe lângă că apăra integritatea statului ungar, mai ținea seamă și de

raporturile etnice și de dezvoltarea istorică a Ungariei, și voia totodată să înlesnească dezvoltarea etnică și culturală a naționalităților în interesul unei vieți de stat sănătoase. Dar chiar și neînsemnatele concesioni ce s'au făcut naționalităților prin legea din 1868, despre egală îndreptățire, — au rămas neexecutate, și întreaga lege literă moartă. Nu există un singur paragraf macar din legea naționalităților, care să nu fi fost călcat de forța statului și de organele sale executive, lucru pe care Români și Sârbi cât timp ei au mai putut străbate în reprezentanța țării l-au demonstrat până la evidență.

Dar adevărurile ce acești bărbați au rostit în parlament, cu timp au trebuit să devină neplăcute pentru rasa dominantă. Parlamentul ungar trebuia să prezinte un ce etnic întreg, trebuia să fie reprezentanța unui stat național, deci nu se mai putea ca deputați de ai naționalităților să de trimiși în acel parlament maghiar, — și forța statului s'a îngrijit îndestul ca să impedeze acest lucru cu mijloacele de putere ce-i stau la îndemână. Cele trei milioane de Slovaci din Nordul Ungariei deja demult n'au mai putut străbate ca să trimită chiar și numai un singur deputat în Dieta maghiară, ear puținii reprezentanți ai Românilor și Sârbilor, în urma presiunilor ne mai pomenite ce s'au făcut asupra alegătorilor, n'au mai putut nici ei străbate în parlament, așa că azi 10 milioane de nemaghiari stau fără nici un singur reprezentant în Dieta țării.

Dar să nu se amăgească lumea străină cu aceea că cercurile electorale ale naționalităților sunt reprezentate prin conaționali de ai Românilor, Slovaciilor ori Sârbilor. Acei puținii reprezentanți sunt renegați cunoscuți, cari se identifică cu rasa dominantă și dau mână de ajutor întru opera de oprinare volnică a naționalităților. Dacă acestea sunt deja stări nefirești, ele se mai potențează într'un chip îngrozitor prin faptul, că partidul dela putere se recrutează tocmai din cercurile electorale ale naționalităților, pe când cercurile curat maghiare aleg în cea mai mare parte deputați opoziționali. Stările acestea n'au părăsire în Europa și parlamentarismul maghiar este o minciună, o parodie a parlamentarismului, căci nu se mai găsește alt exemplu în viața parlamentară din Europa, ca majoritatea populației unei țări, — cum sunt naționalitățile din Ungaria cari ating cifra de 10 milioane, — să fie exchisă dela reprezentarea ei în parlament.

Dacă însă naționalitățile în Ungaria sunt exchise dela viața politică atât în Dieta cât și în municipii, ba chiar și în comună, atunci cel puțin s'ar

putea presupune, că ele nu vor fi împedecate în dezvoltarea lor culturală. Înainte cu 30 de ani cei mai de frunte bărbați politici ai Ungariei au făcut declarațiuni obligatoare, că naționalitățile vor avea instrucția lor națională începând dela școala populară până la universitate și că statul va contribui în măsură dreaptă din vistieria sa la înaintarea instrucției naționale.

Această promisiune însă nu numai că n'a fost îndeplinită, ci chiar și după ce legea despre naționalități a fost în mod unilateral adusă de către rasa dominantă, mai ales statul restrînge și nimicește până și acele școli și alte instituțiuni culturale, care sunt ridicate de naționalități din mijloacele lor proprii. Gimnaziile slovacăști, „Maticza” slovacăști au fost nimicite cu forța și averile lor confiscate. Școlile confesiionale din fostul confiniu militar, a căror adăposturi ale naționalităților au fost transformate în școli comunale ori de stat.

Școlile confesiionale ce au mai rămas Românilor și Sârbilor, sunt în cel mai mare grad strînse prin măsurile arbitrare ale inspectorilor școlari de stat, și soartea lor depinde dela alternativa dacă să supun tendințelor de maghiarizare ori ba? Într'un oraș din sudul Ungariei s'a denegat Sârbilor cumpărarea din al lor propriu a unui teren pentru ridicarea de nou a gimnaziului lor confesional. Așa Români din Arad și Caransebeș au strîns fondurile necesare pentru înființarea de gimnaziu românesc, dar cerend guvernului concesionarea de a ridica acele școli, ea li-a fost denegată. Slovaci voiau să ridice un gimnaziu interconfesional, dar nu li s'a dat voie a aduna fondurile necesare, motivând acest refuz prin faptul, că pe teritoriul locuit de Slovaci se află destule școli medii. Afirmatiune de altcum adevărată, numai că în nici unul din aceste gimnaziu limba slovacă nu este admisă macar ca studiu obligator.

De asemenea raporturile confesiionale ale naționalităților nu sunt întru nimic mai bune. În Nordul Ungariei conventele luterane ale Slovaciilor sunt în mod arbitrar disolvate, ear funcționarii mireni destituiți din funcțiunile lor, ba s'a comis chiar și o crimă canonică contra Slovaciilor luterani. La Români și la Sârbi hierarchia lor este în cel mai mare grad expusă la amestecul guvernului. De când a fost cu putință să se pensioneze un patriarh sârbesc în mod arbitrar, hierarchia sârbească nu mai este scutită de ingerințele nețermurite ale guvernului maghiar, ba din această cauză însăși regularea autonomiei bisericești sârbești este aproape imposibilă, căci conflictul dintre hie-

rarhia sârbească — necondiționat supusă guvernului maghiar — și congresul național al bisericești sârbești nu se poate aplană.

Aceasta ingerință în afacerile confesiionale ale naționalităților din Ungaria a luat o măsură neasemanat mai mare prin crearea așa numitelor legi politice — bisericești. Aceste legi n'au fost impuse de trebuințele reale ale Ungariei, ele s'au adus cu totul din alte motive decât în apusul Europei. În Ungaria, precum peste tot în orientul Europei, confesiunea e mai mult sau mai puțin în strînsă legătură cu naționalitatea. O slăbire a confesiunii, o ingerință din partea statului în afacerile acesteia este totodată o lovitură adusă naționalității. Dar tocmai de aceea s'au adus legile politice bisericești, scopul lor este ca naționalitățile să fie slăbite.

Urmand pe această cale, forța statului în Ungaria a ajuns până acolo, că ea își permite a nimici totul ce ar putea aduce aminte că în Ungaria afară de rasa dominantă mai există și alte popoare. Parlamentul maghiar, atât Dieta cât și casa magnaților, a votat bucuros proiectul de lege a guvernului despre maghiarizarea numelor de comune. Aceasta lege este un nou atentat la existența celor 10 milioane de nemaghiari cari locuiesc în Ungaria, o nouă călcare a legii naționalităților și a egalei lor îndreptățiri în această țară. Numele de comune, așa cum omul le cunoaște din copilărie în limba mamei sale sunt fiecăruia dragi și scumpe. De numirea națională a localităților se leagă atâtea reminiscențe istorice, care constituie o parte din istoria singuraticelor naționalități. Cele mai multe numiri de localități formează totodată cemorile limbice ale singuraticelor popoare, ele sunt așa zicend o parte integrantă ale acestora, această lege este prin urmare și un atentat la cemorile limbice ale popoarelor nemaghiare. Se revoltă cele mai adinci sentimente ale nemaghiarilor, contra acestui atentat. Morminții strămoșilor lor, osemintele a tot ce le este lor scump au să odihnească într'un loc al cărui nume a devenit pentru dînșii un sunet gol!

Dela un colț al țării până la celalalt proiectul despre maghiarizarea numelor de comune, votat de parlamentul maghiar, a produs impresia cea mai dureroasă și a provocat amărăciunea cea mai adencă în sufletul celor 10 milioane de nemaghiari.

Români, Slovaci și Sârbi au voit să țină întruniri în care să protesteze serbătorește contra acestui nou atentat adus naționalității lor. Dar în Ungaria pentru naționalități dreptul de întrunire nu există. Toate meetinșurile înștiințate conform legii au fost oprite. Ș'apoi modul cum s'a făcut

aceasta, este ceva ce nu se poate cualifica. Intrunirile proiectate s'au oprit pe motivul că Românii, Slovaci și Sârbii ca atari nu se pot întruni, deoarece o asemenea întrunire lovește în unitatea națiunii maghiare. De 30 de ani naționalitățile din Ungaria au avut să sufere multe, dar ei forța statului maghiar să-și aroage până și a tăgădui dreptul la existență al naționalităților pe baza legii despre naționalități și cu provocare la această lege, acest lucru până acum nu s'a întâmplat. Adecă Românii, Slovaci și Sârbii nu se pot întruni ca atari din cauza că ei numai ca membri ai națiunii maghiare au îndreptărire la existență! În acest chip se crede, că națiunea politică maghiară, decretată prin lege, poate fi substituită prin națiunea genetică și aceste două noțiuni declarate de identice. Lucru într'adevăr ne mai pomenit, căci dacă națiunea politică vrea să însemneze statul, atunci de sigur aceasta nu poate fi înlocuită cu națiunea genetică, și este un adevărat atentat contra tuturor popoarelor din Ungaria, ale forța ca ele cu toate să aparțină națiunii genetice maghiare, rasei dominante.

Cat de adânc jignitor a fost cel mai nou proiect despre maghiarizarea numelor de comune, nu numai pentru Slovaci, Români și Sârbi, dar' chiar și pentru Sașii circumspecți, cari n'au luat parte la congresul naționalităților din 1895, dovedește mai bine împregiurarea, că Sașii au impus deputaților lor din Dieta maghiară să iasă din sinul partidului guvernamental.

Dar' desigur că străinătatea nu va putea fi sedusă asupra celor ce se petrec în Ungaria. Inzădar se va zice că mișcarea naționalităților este opera câtorva agitatori. Aceasta ești paravanul obișnuit pentru a masca despotismul. Conducătorii Slovaciilor, Românii și Sârbilor, departe de a voi să sufocheze neînțelegerile, își dau silința să calmeze nemulțumirea și amarăciunea ce zi de zi crește printre conaționalii lor. Factorii conducători din Ungaria au făcut din chestia naționalităților o chestie de putere, desconsiderând astfel și interesele statului maghiar și interesele de mare putere a Monarchiei. Este mai presus de toate clar că până ce forța statului în Ungaria tinde la nimicirea națională a Românilor și Sârbilor, nu poate fi vorba de o înțelegere prietenească între statele vecine România și Serbia.

Să fim scutiți de incriminațiuni, că noi urmărim tendențe centrifugale. Credința și alipirea noastră către Tron și patrie stă mai presus de ori-ce indoială. Într'o Ungarie mulțumită nu pot exista tendințe centrifugale, întocmai cum nu există ele în Svițera liberă.

Cu deplină loialitate către Tron și patrie, protestăm serbătorește contra nedreptăților majorității popoarelor din Ungaria. Protestăm contra tendinței forței statului de a face din Ungaria un stat național omogen împotriva istoriei și stărilor etnice, ceea ce contrazice și legii naționalităților create de înșiși Maghiarii, lege care cunoaște singuraticile naționalități din Ungaria. Protestăm ca dreptul nostru de existență să se tăgăduască pe baza legii despre egala îndreptărire. Mai ales protestăm contra celor mai noue acte ale guvernului și parlamentului maghiar. Protestăm contra proiectului de maghiarizare a numelor de comune, votat de parlamentul maghiar, protestăm contra actelor de volnicie a guvernului de a opri să ne întrunim ca Slovaci, Români și Sârbi, protestăm ca întrunirile no-

stre înștiințate oprite în mod antilegal.

Fiind-că suntem excluși din parlament și nu ne putem întruni ca cetățeni constituționali ai patriei spre a ridica glasul nostru contra nelegiuirilor ce se aduc conaționalilor noștri, aducem acest protest la cunoștința lumii culte pe calea publicității, și declarăm totodată că Românii, Sârbii și Slovaci nu vor înceta a lupta neînfrânți pentru egala îndreptărire a lor până nu-și vor fi ajuns scopul, căci drepturile pot fi suprimate prin forța pe un timp oarecare, dar ele nu se prescriu nici odată.

Comitetul Executiv al Congresului Naționalităților din 1895.

UN AN DE LUPTĂ.

Din fiecare rău naște și un bine, — zice o credință populară. Intemeierea foii noastre este și ea urmare a unui rău ce a bătuit în partidul național român. Ear' că bine am servit cauza națională, lăsăm să judece cetitorii noștri.

Din parte-ne ne mărginim să constatăm numai următoarele: scopul, pentru care am înființat „Tribuna Poporului” — l-am ajuns. Legenda tristă că între luptătorii încercați ai neamului românesc s'ar afla tradători, azi este sfârșită. Nimeni nu mai crede în vorbe mari și late, nimeni nu se mai lasă păcălit de combinațiuni șerte, ci tuturor judecătă ni-se aduce potrivit faptelor noastre.

Lupta noastră d'un an se asemănă, în rezultat, cu aceea purtată până la 1892 de intemeietorii „Tribunei”. Și la 1884, când s'a fondat „Tribuna”, amicii noștri au fost întimpinați cu vorbe grele, atribuindu-li-se câte scopuri ascunse toate. Erau luați între două focuri: parte li isbea stăpânirea ungurească, ear' de alta frații. Pentru-că, durere, neamul nostru n'a ajuns încă la atâta cumințenie politică, încât față de vrăjmaș să luptăm uniți, înăbușind în noi ori-ce patimă ori suferință personală.

Dar' amicii noștri au știut să rabde. Nu s'au lăsat învinși nici de temnița și toate prigonirile ungurești, nici de ura unor frați nesocotiți, așa că după opt ani de luptă, au avut marele noroc să vadă strins în jurul „Tribunei” tot ce neamul românesc are mai prețios, ducând astfel la îndeplinire lupte, care vor rămânea pagini strălucite în istoria luptelor naționale din acest veac.

Cum drumul era făcut și este o lege că în natură nici o putere nu se pierde, a doua-oră ne-a trebuit numai un an pentru a dovedi că muncă dreaptă sevărsim, că lupta pentru care ne angajăm are țintă nobilă: a servi cauza națională.

Și așa, cu tot potopul de aspre înviniri și ocări ce ni s'au adus chiar înainte de apariția „Tribunei Poporului”, eată-ne azi pe pragul anului al doilea, mai tari ca ori și când în credința, că adevărul cel de veci trebuie să învingă asupra tuturor relelor.

după cum la întemeierea ziarului nostru am făcut o singură făgăduință: că față de frați vom fi cu dragoste și îngăduință ear către potrivnici neînfricați, — așa și acum, când începem al doilea an de luptă, punem jurământ că nu vom cunoaște jertfă atât de mare și grea, în cât să stăm la indoială s'o aducem pentru cauza sfântă a poporului român.

Prin dragostea către frați și prin muncă dreaptă am ajuns să încheiem anul cu o manifestațiune națională care — s'a dovedit cu prisos — a umplut de bucurie pe toți Românii de bine.

Risipit odată norul de bănueli și readucând în suflète credința vechie și mare că numai strins uniți, toți la un loc, putem să fim piept loviturilor crude ce se îndreaptă încontra întregii națiuni, — ne rămâne acum de îndeplinit organizarea, fără care e peste putință a mai susține o luptă cu nădejde de izbândă.

Pe anul viitor n'am putea deci servi cauza națională în chip mai cinstit și mai îmbucurător, de cât ajutând în munca lor pe fruntașii, cari își pun ca țintă înarmarea națională... Înțelegem sub cuvântul înarmare toate străduințele ce se vor depune întru a chema și a angaja la luptă constituțională pe toți Românii cu durere pentru neamul lor. Să fie odată rînduială între noi și dați să fie la o parte cei cari numai bețe n'au roșii știu să pună.

Ear' dacă în anul ce începem, chestiunilor economice n'am putut da grija pe care am fi dorit-o, în viitor închina-vom cu atât mai mult egețul nostru acestei afaceri, cari ni-se pare părghia cea mai sigură întru scuturarea a o mulțime de greutateți ce apasă umerii națiunii. Avem aici un teren de muncă atât de larg, încât nici peste o vieată de om n'o să ajungem la cele-ce cât mai iute ar trebui să intrupăm.

Cele prestate de noi în trecut, socotim că sunt o cheazăsie sigură că și în viitor vom îndeplini toate câte făgăduim, toate datorile noastre de bunii Români și patrioți luminați.

În acest înțeles cerem spriginul amicilor noștri și a publicului cetitor și pentru anul viitor.

Aducem, în același timp sincere mulțumiri tuturor celor-ce dintru început au spriginit foaia noastră, preoților și învățătorilor, cari au răspândit foaia în popor și ne-au pus în stare să putem vorbi deodată inimilor a mii de țerani fruntași. Numai stringând încă legăturile dintre carturari și țerani, credem să putem ajunge a ne închea atât de tare, în cât să stăm neclintiți în mijlocul până și a celor mai înfricoșate furtuni.

Cerul să reverse asupra noastră în viitor pace și dragoste, ca dintre frați să peară ori-ce gând rău și potrivnicii să se lovească de un popor român puternic și fericit.

Congresul naționalităților.

Comitetul Executiv al Congresului Naționalităților din 1895, în ședința ținută la Budapesta în 10/11 Ianuarie c. a hotărît convocarea congresului al doilea pe la sfârșitul lunii Maiu c. în Budapesta. Scopul principal al congresului va fi redactarea unui Memorand al naționalităților aliate română, sârbă și slovacă, care se va prezenta M. Sale prin o delegațiune aleasă din sinul congresului.

Fondul Iancu.

Toți Românii vor citi cu desebită plăcere următoarea scrisoare adresată d-lui T. L. Albini, care atestază că Fondul Iancu este în mâni bune depus și la adăpost de ori ce primejdie.

București, 24 Dec. 1897.

St. L. Albini,

N'am avut avantajul d'a Vă cunoaște personal. Totuși vezând prin ziare că sunteți urmărit și depus, împreună cu d. Moța, pentru fondul cubseriei monumentului lui Avram Iancu, eu unul, care împreună cu d. I. Pr. Dimitrescu suntem deținătorii acelui fond pe care l'am primit de la d. Ioan Slavici, m'am crezut dator obligat la aceasta de adevăr și de conștiința mea a Vă adresa această scrisoare.

Alăturat, veți găsi o declarațiune a d-lui I. Pr. Dimitrescu și a mea înscrisă la galisarea autorităților noastre și chiar a consulatului austro-ungar din București și din ea veți vedea că noi, cei doi semnați, suntem deținătorii sumei subscrise, pe care ne-a rugat d. Slavici să o primim în păstrarea noastră.

Cum nu ne era permis să refuzăm cererea d-lui I. Slavici — căci era vorba de a păstra bani românești adunați pentru un fapt mare național, cum e ridicarea monumentului marelui Iancu, asemenea conștiința noastră ne-a povățuit că nu e permis să tăcem, când vedem că oameni nevinovați, ca D-ta și d. Moța, sunt molestați și urmăriți pentru niște bani care sunt la noi și bine și în contra ori cărei întâmplări asigurați.

Am făcut deci declarațiunea ce alăturăm aici și am trimis un alt exemplar identic și d-lui avocat Silviu Moldovan, rugându-l prin scrisoare osebă, a face totul ca dreptatea să fie recunoscută și să triumfe.

Dacă am întârziat câte-va zile, cauza e că eram absent din București când s'a publicat prin ziare arestarea D.V. dar îndată ce am sosit am lucrat așa cum ne dicta conștiința.

Vă rog a mă încunoștința de primirea acestei scrisori și a declarațiunii, cunoscând că nu ne vom odihni până ce nu se va face dreptate deplină.

Termin urându-vă, D-nul meu, că dacă serbătorile Crăciunului le ați trecut în temniță, cel puțin de anul nou ortodox să fiți în libertate și să vă puteți bucura, cum se vom bucura și noi, că adevărul și dreptatea în sfârșit au triumfat.

St. D.-V.

I. C. Bibicescu.
director la Banca Națională a României.

societatea noastră românească încă nu a ajuns până a se convinge despre acest adevăr.

Am făcut o săritură și o greșeală și nu da poporului învățatură, ca să înțeleagă, valoarea lucrului și a păstrării câștigului. Cehii sunt foarte arguitori, cruțători, cu puțin industrie și iubitori de națiunea lor, în asta privință sunt superiori Germanilor.

Societatea noastră românească nu dispune de mijloace aici de a procura cele mai neapărate lucruri, cu atât mai puțin spre a-ne ținea la nivelul altor țări mai înaintate.

Rușii nu sunt indetul de strguințoși, dar' sunt cruțători și conservativi, de aceea la ei nici săracii nu sunt săraci. Englezii sunt isteți la lucrare și la câștig, dar' cheltuesc mult pe ale vieții, de aceea săracii lor sunt adevărați miseri. Românii nu sunt strguințoși, nu câștiga și deci trăiesc în sărăcie, încât nu se pot nici mișca.

Așa i-a accentuat deputațiunea unghurească a comitatului Arad în 1895 cu ocaziunea venirii Măiestății Sale a Borș-Șebeș. „Ne aflăm pe locuri terpe dar' poporul locuitor aici totuși e indestulit și e în pace.“ La ocaziuni private unul ne-a zis: „Românii știu ceti și totuși mai învață ceti, măcar că sau nu pricep ce cetesc sau nu voiesc să urmeze ceea-ce cetesc“. Eu însă zic, că Românii tot cetesc, căci au simțimentul de măririle trecutului. Ba nici când ved' că Rușii, Germanii, și Englezii se bagă și se împart pe coloșala împărăție a Chinezilor, tot nu înceată — pe bani scumpi — a disputa despre măririle trecutului. Și dacă am căuta puțin că inteligența română care se află prin localități mai mari și prin orașe cu ce se ocupă cu predilecțiune am găsi, că afară de cetirea jurnalelor cultivează terenul politic de astăzi, mănă toți devin diplomați ei între ei.

tuși a pus la cale ceva nou adevărat cele vre-o 50 de bănci românești și acum în aceste își află terenul de activitate, înfruntând asupra vieții lui economice căci grupați în giurul lor să țin în contact cu poporul.

Din lucrările literare în proze vechi și noi și chiar din legendele române edate mai recente, de A. V. Urechia se vede că școala la noi nu mai mult decât înainte cu jumătate seculu a fost nu ceva „necesar“ ci un fel de „pe deasupra“ să nu zic superfluu. Tinerimea a învățat a ceti și scrie apoi a căuta, mai mult cu oareșcare mândrie și îngâmfare a familiei prin ce ficiori să se distingă de ceilalți.

Trecerea socială accentuală de mine mai sus a urmat fără a o putea noi opri și neacomodându-ne ei am fi greșit ținta.

Mulți dintre noi cunoaștem de mult școala jidovească și directiva ei, școalele catolice cu practica lor, școalele sârbești naționale confesionale cari în directivă, încă sunt mai bune decât ale noastre, șiele mai pentru viață.

Pe cele jidovești a le imita, cei mai mulți și sigur confesionaliști ar zice că e absurd. G. P.

Maxime și cugetări.

Oamenii cari sunt acum cu capul cărunt, nu în haine scumpe, ci în fapte cinstite să-și socotească cinstea sa, nevrednicia sa.

Acela nu va să se vază bătrân carele la tinerețe trăiește într-un deșertări.

Dumnezeu ceartă câte-odată tot pentru-ca să nu se prea volnicească nimeni.

Vecinic numai singur Domnul Dumnezeu este, și precum este vecinic așa și lucrurile

în sa să recuprinse și îmbotărite de mintea omenească.

Hai Lume! cum se înșeală oamenii și nu se pot sătura de dragostea ta.

Nicolai Muste.

La oameni mari și prepusuri mai mari. Nimic așa nu ocărăște pre Domn, ca cuvântul ne tătator.

Nestiitor gândul omenesc singur de sine la ce merge, și la ce întâmplări apoi sosește.

Mirom Costin

Blandețele Domnilor pătrund inimile norodului.

Dumnezeu celor mândrii se pune împotriva.

Feciorii buni adoagă și cresc numele părinților săi și-l fac fără de moarte; ear' cei răi feciori ocărăsc și sting numele părinților buni.

Nicolae Constantin

„Familia“.

Abonament pe 1898.

Deschidem abonament nou la Familia pe anul viitor, cu condițiunile însemnate în fruntea foii și anume: pe un an 8 fl., pe 1/2 de an cu 4 fl., pe 3 luni 2 fl., pentru România pe an 20 lei.

Foaia noastră va eși și în anul viitor regulat, în fiecare duminică, pe 12 pagini tipărite des.

Va cuprinde nuvele, schițe, piese teatrale suveniruri de călătorie, poezii, articoli de știință și de petrecere, informațiuni din lumea literală artistică română și despre mișcările vieții sociale dela noi.

Vom stărui să putem da cât de multe portrete și ilustrațiuni reușite, atărând numărul și înmulțirea lor dela sprijinul ce vom obținem.

Ne rugăm cu insistență ca abonamentele să se facă plătinindu-se regulat înainte, căci neplătite astfel, ni se încurcă socotelile și ni se fac greutăți. Cu asemenea creditări am pierdut mii de florenii; de aceea începând din anul viitor, numai acelora le vom trimite foaia, cari ne-au răspuns abonamentul Este mai ușor ca cineva să plătească

câte 8—4—2 fl., decât să anticipăm noi pentru atâta sute de floreni în tipografie, unde avem termine fixe de plătire.

Iar' aceia cari nici pe anul curent n'au răspuns însă costul de abonament, poștească așa face datoria până la sfârșitul anului, căci atunci se va sista espedierea pentru toți.

Numere de probă trimitem cu plăcere, dar' apoi nu expediem foaia decât numai acelora cari ni-o cer.

Premii pentru abonamenți.

Abonenții „Familiei“, cari vor răspunde abonamentul pe un an. vor primi aproape în cinste, pe un preț bagatel de 1 fl. 10 cr., următoarele tablouri și cărți:

Inaugurarea mănăstirii Curtea-de-Arges

Portretul reginei României, în costum național.

Istoria lui Mihai Viteazul, de N. Băcescu

Lira mea, poezii de Iosif Vulcan.

De la sate, novele de acelaș.

Cichindeal, discurs de recepțiune la Academia Română, de Iosif Vulcan.

Stefan Vodă cel tiner, tragedie istorică în 5 acte, premiată, de direcțiunea Teatrului Național din București, de Iosif Vulcan.

Iar' cei ce se vor abona pe 1/2 de an, vor primi, asemenea pentru 1 fl. 10 cr., următoarele:

Inaugurarea mănăstirii Curtea-de-Arges;

Lira mea;

Dela sate și

Stefan vodă cel tiner.

De ambele premii însă vor beneficia numai aceia, cari vor trimite abonamentul până 1 Februarie st. n. 1898, adaugând și costul de câte 1 fl. 10 cr.

Altora nu se vor trimite, nici nu vor avea drept să le reclame, plătinindu-le mai târziu.

Cei ce colectează 5 abonați noi pe anul trecut, primesc un exemplar din foaie gratuit, dimpreună cu toate premiile acordate abonaților pe acelaș timp; după 5 abonați noi pe 1/2 de an, primesc gratuit foaia și premiile potrivite; iar după 5 abonați de 1/4 de an, primesc gratuit foaia pe acelaș timp.

Oradea-mare 19/31 Decembre 1897.

Redacțiua și administrațiua „Familiei“.

flori artificiale; — căci flori naturale în Ianuarie, când toată vegetațiunea e amorțită, nu se pot găsi în atâta cantitate, câtă cere consumațiunea unei țări întregi. — În București se fabrică sorcova de o minunată frumusețe.*)

Intrând în casă, cel ce umbliă cu sorcova, — și rar omu n'are sorcova lui în ziua aceea, — te atinge cu cranga și ți zice:

Sorcovă
Veselă!
Să trăiești
Se vă înmulțiți
Ca un măr,
Ca un păr,
Ca un fir
De trandafir,
Peste vără,
Primăvară,
Tare ca feru
Iute ca oțelu;
Tare ca peatra,
Iute ca săgeata
La mulți ani
Cu sănătate!

Anul nou

Anul nou cel care vine,
Să v'aducă la toți bine
Veselie sănătate
Și în țară dreptate!
Intristare, sărăcie
Și-alte rele nu mai fie,
Și tot omul n'căjtit
Se ajungă fericit!
Holda bine se rodească
Gazda să se'nbogătească
S'aibă bine 'n ori ce părți
Se dee bani pe foi și cărți.
Fetele de măritat
Toate-și capete bărbat
Și flacă-i zestre mare
Se trăiască 'nbelșugare
Toți băieții 'nvețe carte
Ca să-și facă 'n lume parte
Și poporul se tot crească,
Nația să se sporească.
Cel mai tare n'asuprească
Cel mai slab să se sporească.
Și cu toții din preună
Se trăiască 'n pace bună
Anul nou, care se 'ncepe,
De năcazuri să ne scape.
Să-l aveți cu voie bună
Toți creștinii din preună.

(Comunicate de George Georgiu, plugar în comuna Berliște)

Poesii populare.

Dorul meu mândră cu-al t'eu
Dare-ar bunul Dzeu
S'el putem împreuna,
Eu cu drag l'aș s'omēna
Și l'aș pune stog în prag
Și l'aș înblăti cu drag;
Și l'aș cerne prin sprincene,
Și l'aș da inimei mele,
Să să stimpere de jele.

Rele sunt frigurile,
Mai rele dragostile;
De friguri mai poți scăpa,
Dar de drag până-i lumea.

Mândră de dragostea noastră
A înflorit un pom în coastă,
A înflorit, dar n'a rodit,
C'auzit că ne-am urtit.
A înflorit, și n'a legat;
C'auzit că ne-am lăsat.

Frunză verde de alună,
Mă dusei noapte pe lună
Ca se-'m caut mândră mai bună,
Dar văi, cum m'am înșelat,

Că luna a scăpătat
Și mândrele s'or culcat.

Mândruță cu ochii zori,
Nu te uita la feciori,
Ci te uită la bărbat
Dacă dracul ți-l'a dat!

Mândra mea dela Oradie
Cu fir de aur pe zadie;
Lasă-ți portul unghuresc
Și-ți ia portul românesc,
Dacă vrei să te iubesc.

Seacă Doamne cei săca,
Seacă, Doamne dunărea,
S'o pot palmi cu palma
Ca se-o trec se-'mi v'ed mândra;
Că, decând nu-o-am v'ezut
Earba 'n rit mi-a putrezit,
Coasa 'n pod mi-a ruginit....

Din colecțiunile lui

I. Raftala.

* G. Misail.

PARTEA ECONOMICĂ.

Institutele noastre de Credit și Economii.

Institutele de bani se pot înființa de oameni singuratici s'au de corporațiuni.

Cele înființate de corporațiuni sunt de două soiuri:

1. Institute de Credit și Economii și
2. Insoțiri (Asociațiuni).

De astădată vom vorbi despre cele dintii.

Institutele de Credit și Economii, sunt niște *Agenți ai Creditului*, care se întrepun între acei oameni, cari au bani, dar nu vreau, nu'i pot s'au nu'i știu da preț și aceia, cari nu'i au, numa caută să'i folosească pellingă o garanție, precum și care ușurează cruțarea banilor puși la ele spre'nrodire (fructificare).

Scurt, în ziua d'astăzi, ele sunt Negustori de Credit.

Mersul bun a lor, e hotărît prin 3 lucruri, prin:

1. Intocmire.
2. Administrațiunea statului; și
3. Funcționari (oficianți).

Mai toate institutele noastre s'au întemeiat după firea altora, așa că tare puținii membrii înțeleg cum trebuie ele să se'nlocmească de tot bine.

Ii bine așadară să ne lămurim asupra întocmirii lor.

Institutele ăstea, se înființează cu un capital înfățișat printr'un număr de acții, hotărît numai decît dela început.

Lucrul de căpetenie la ele, e să primească și să dea bani, adică să primească *Depuneri spre întrebuintare*, *Reescont* și să dea *Imprumuturi*.

Dela purtare bună s'au rea a ăstora, atîrnă înaintarea s'au darea înapoi a Institutelor.

Institutele odată în lucrare, nu și mai pot urma lucru numai cu capitalul acționilor, d'aia, pentru ca să mulțamească pe toți, cari cer bani, ele trebuie să și caute bani pe deosebite căi, adică să'mprumute bani străini, ș'asta o fac ele prin depunerile spre folosire și prin reescont.

Așa $\frac{2}{3}$ din capitalul cu care lucră institutele, se câștigă prin împrumutarea de bani străini pe lângă plățirea unei camete (dobîndă, interese).

Pentru ori care institut lucrul cu depunerile ăstea, e unul dintre cele mai de frunte.

Când institutele și caută isvoare de bani pela cei cari au, dar nu le trebuie pe o vreme anumită, atunci isvoarele ăstea, după care ele plătesc dobîndă, și pe care și ele le dau mai departe, numai cu o dobîndă mai mare, decît pe care au plătit-o ele, se chiamă depuneri spre întrebuintare.

Să luăm o pildă.

Stan are acasă niște bani, de care pe o vreme n'are lipsă. Pentru ca ei să nu'i stea neroditori, s'au să fie primejduiți, îi duce la institut spre pază, îi dă cu alte vorbe în împrumut, pellingă o dobîndă anumită. Institutul însă nu împrumută banii pentru că să'i țină închiși. Ei trebuie folosiți în chip roditor, pentru că do-

bînda ce o dă, s'o poată căpăta înapoi, și pellingă asta să'i mai aducă și câștig. D'aia institutul dă mai departe banii ăstia, ca împrumut, la cei, cari au lipsă de ei, dar ia și el o dobîndă.

Dobînda asta pentru ca să acopere pe cea-ce o dă el și să'i aducă și câștig, trebuie întotdeauna să fie mai mare, decît aia pe care o dă el.

Asta trebuie s'o aibă'n vedere ori ce institut.

Prin urmare câștigul institutului zace'n deosebirea ce'i între *dobînda dată și cea căpătată*.

Pentru ca depunerile să sporească, chemarea fiecărui institut e ca să facă, ca acestea să aducă depunătorilor: un câștig destul de mulțamitor, iar tocmeala de primire a banilor spre'nrodire, să fie cât se poate de'ndestulitoare pentru ei.

Num'ășa vor fi înclinați cei cari au bani să depună cât se poate de mulți.

Dar un institut, care vrea să atragă mulți bani, trebuie să'introducă deosebite forme și chipuri pentru primirea de depuneri, după cum și poftele oamenilor is felurite.

Institutul nu trebuie să respingă depuneri mici și cu dat de abdicere de mai puțin de 3 luni, dacă acestea se'nmulțesc neîncetat, fiindcă ele fiind cele mai statornice, sunt isvor însemnat de bani, care numai în chipul ăsta se dau spre păstrare.

Nu-i vorbă se folosește o pagină pentru un post mic, dar posturi mici se găsesc și la negustorii singuratici cei mai buni.

Și depuneri mici, un institut adevărat binefăcător, trebuie să primească, cu atât mai virtos, cu cât el trebuie să dea privilegiu și claselor din popor mai puțin înzestrate cu mijloacele de traiu, la o păstrare sigură, la o dobîndă aducătoare de câștig și la înmulțirea cu'ncetul a economiilor mici, pentru-că așa se însuflețesc în clasele ăstea rîvna la muncă și la păstrare.

Până când ține un institut la asta, e cu adevărat institut binevoitor poporului.

Unele institute, fac deschilinire între *depunere mică și mare*, dând înțaietate cele dintăiu, și cu drept cuvânt, fiindcă ăstora le poate da o dobîndă mai mare decît celor din urmă. Institutul care ia depunere fie mică, fie mare, cu abdicere înștiințată fie pe vreme mai scurtă ori mai lungă, se legăgătuște cum se zice *tacite sau expres* printr'un așa numit *libel (cârțicică) de depuneri*, că și'n viitor va primi ori-când bani spre depunere dela cel care a depus, tot pe lângă aceeași tocmeală și forme și până la o sumă anumită, ca purtătoare de dobîndă.

Un institut bine cărmuit, tot'ăuna va da depunătorilor lui, un libel de depuneri, în care se află tocmelele depunerii. Pentru-că depunătorii să aibă încredere mai mare, e bine ca să se pună în aceste libele de depuneri, că membrii institutului se legătuiesc solidar pentru depunerile și dobînda, ce o aduc ele.

Pe lângă asta e bine ca tot în a-

ceste libele să se pună, că scăderea dobânzii trebuie s'o primească depunătorii, îndată-ce aceasta s'a făcut cunoscut în vr'o foaie de publicare a institutului, și asta cu atât mai mult, cu cât în decursul anilor dobînda poate fi tare schimbăcioasă, și să-i măhnească pe depunători. E bine, că dobînda după depuneri să fie socotită la $\frac{1}{2}$ an și să se capitalizeze fără vr'o înștiințare a depunătorului, căci așa rar se va'nțempla ca să se ceară plățirea ei, ș'asta numai spre folosul institutului poate să fie, pentru-că poate lucră cu dobînda asta.

Pentru-că nu toate libelele de depuneri sunt pa numele depunătorului, ci și pe alte semne hotărîte de depunător, d'aia-i bine, ca institutul să se'nțeleagă dela început cu depunătorii d'ăstia, ca să se știe felul cum să se plătească banii, cari s'ar scoate, pentru ca scoaterea să fie recunoscută de lege.

Folosul, ce-l are un institut dela depuneri, e mare, fiind-că banii căștigați pe calea asta sunt mai efini (lesne) și cheltuielile împreunate cu ajungerea la ei neînsemnate.

Așadară chemarea fiecărui institut cu privire la depuneri, și rolul cel mai însemnat a membrilor conducători ai lui, e ca să caute ne'ncetat după astfel de isvoare de bani și să le atragă prin mijloacele cele mai îndestulitoare, deoarece-ce depunerea pentru ori-care institut e *scurgătoarea* prin care se scurge capitalul, care pe o vreme nu-i de lipsă omului.

Căci, cari depun bani la vr'un institut, trag mai multe foloase prin asta.

Pe lângă, că primesc dobîndă (camată, interese), ei sunt scutiți de primejdiile de a li-se fura banii, sau de ai perde, ori de a li-se arde, apoi pot prin institut să și plătească datoritiile fără să mai pună bani în mișcare.

Reescontu-i viinderea de cabii, cum-părate înainte de scadența, termenul, unui institut mai mare, pe lângă subtragere de interese și provisiune de cătră acest institut.

Un institut face așa o vînzare, când are multe cambii și-i în lipsă de bani, prin urmare și reescontul slujește spre a îndestuli cererile de bani ale clienților.

Reescontul se dă numai unor institute trainice și conștiincios conduse; de aceea ori-ce institut să și aibă totdeauna înaintea ochilor ca să fie trainic și conștiincios cărmuit.

Cu toate că scumpește *banii*, fiind-că îi cerut dela institute mai mari, cari și ele nu's decît tot niște agenți ai creditului, ear' nu înșiși posesoare de capitaluri, el totuși mărește depunerile, căci fără de el dobînda după depuneri ar scădea, sau ziua de abdicere ar trebui prelungită până când ar intra bani gata în cassa.

Așadară el e un *mântuitor* a lipsei de bani la un institut, de aceea și trebuie el folosit pentru acoperirea până la $\frac{1}{3}$ din suma depunerilor.

Reescontul nesigur, căci se poate înțempla, că chiar atunci, când un institut e în strîmtoarea mai mare

de bani, să i-se detragă sau să i-se dea, dar' cu unele neplăceri. De aceea reescontu-i bun, numai pentru a mulțumi lipse de bani *neregulate și trecătoare*.

Trebuie să slujesc de regulă generală, că fiecare institut să și ia un reescont cel puțin tot așa de lung, pe cât de lungi împrumuturi dă el, ca așa să fie întotdeauna o măsură între luarea de reescont și darea împrumuturilor.

Prin urmare dând institutul împrumuturi de regulă pe 3 și 6 luni, și reescontul ce-l ia el trebuie să fie de 3 și 6 luni.

De aceea e bine, ca și depuneri mari să nu ia institutul pe mai puțin de 3 luni și aici au înțeles vremea de abdicere, care-l apară ca să nu se incurce de cumva i-s'ar cere înapoi sume mari din depuneri.

Fondul de rezervă încă trebuie să amintim înainte de a trece la împrumuturi.

Felurite pot fi asigurările, acoperirile, capitalului cu care lucră un institut, dar noi vom studia o asigurare lesnicioasă și sigură a lui anume fondul de rezervă.

Fondul de rezervă e o asigurare proprie a institutului în contra neajunsurilor, ce ar putea să-l ajungă tocmai ca ori-ce fel de asigurare, în contra focului, a grindinei și pe viață.

El e unica avere adevărată a băncii.

Mărește el creditul unui institut? Cu bună samă, căci el asigură toate *afacerile băncii*.

Oare folosește el membrilor de acum a institutului?

Unii vor susține, că nu, și pe drept fiind-că interesele lui sunt câștigul lor.

De ar și avea drept ei dar' fiind-că el *susținătorul vieții unui institut*, de aceea trebuie, da trebuie să-l sprigeli nim și tare bine fac institutele, care îl spriginesc din toată puterea.

Fi-o el pentru membrii eșitidin institut un bun perdut?

Este, însă asigurînd el în proporție amăsurată viața neîncetată a unui institut, trebuie membrii să se gândească mai mult la asta, decît la interesul lor egoistic, care i-ar duce atît institutul, cât și pe ei la pagubă tare neplăcută.

Fondul de rezervă asigură viața unui institut în vreme de crasă de bani, ori în altă crasă precum și în vreme de războiu.

Cu cât se mărește mai tare, cu atît averea institutului e mai întărită și cea a membrilor, cari garantează pentru ea mai puțin nesigură.

Așadară interesele institutului cum și a membrilor, cer cu înțelegere înființarea fondului de rezervă anumită mărime.

Unele institute primesc fondul de rezervă, ca o asigurare a distribuirii împărțirii dividendei anuale, de s'ar putea întregi prin venitul anual. N'are înțeles, când un institut ajunge așa de departe mai bine să se păre cu totul.

Va urma. Traian Victor Teran.

Bibliografie.

„Gramatica Română“ pentru învățământul secundar de Ioan Petran, profesor. Partea II. Sintaxa. Arad. Editura autorului. Prețul 60 cr. Se poate căpăta și la administrația „Tribuna Poporului.“

„Abecedar ilustrat“ compus pe baza principiilor pedagogice moderne de învățători: Iosif Moldovan, Nic. Ștefu, Iuliu Groșoreun, Nic. Boscain și Petru Vancu. Prețul unui exemplar 20 cr. A se cere la administrațiunea „Trib. Pop.“

„Liturgia Sfintului Ioan Crisostom“ culeasă, aleasă și întocmită pe baza melodiilor vechi bisericești, pentru corul școlărilor pe două voci — sopran și alt — de Nicolae Ștefu, învățător în Arad. Prețul unui exemplar 2 coroane. Se poate comanda dela autorul și administrațiunea foii noastre.

Poesii de Aurel Ciato. Un elegant volum de peste 100 pagini, cuprinzând 40 de poesii dragălașe atât prin gândirile, cât și forma în care sunt turnate. Prețul: pentru Austro-Ungaria 1 fl, pentru România 2 lei 50 bani.

„Biblioteca Noastră“ de sub direcțiunea dlui Enea Hodoș profesor în Caransebeș apare în fie care lună. Un număr 14 cr., o serie de 5 numere 70 cr., 10 numere 1 fl. 40 cr.

Numerale apărute până acum sunt: Nr. 1. S. Secula, „Realități și Visări“, novelete. — Nr. 2. Iosif Bălan, „Iancu de Hunyad“, cerc. istorică. — Nr. 3. și 4. G. Coșbuc, „Versuri și Proză“. — Nr. 5. Gr. Alexandrescu, „Fabule alese“. — Nr. 6. N. Macovișteanu, „Dela Sate“, piesă teatrală. — Nr. 7. Zotti Hodoș, „Intocmai!“ comedie.

„Jertfa Creștinilor“. Comentar al liturgiilor bisericești grecești, compus de Dr. Victor Szmigelski. Tomul I. Introducere dogmatică. Cu aprobarea Preaveneratului Ordinariat metropolitan de Alba-Julia și Făgăraș. Blaj, 1897. tipografia seminarului arhidiececesan. Prețul 1 fl. 5 cr. s'au 2 lei 20 bani. Editura autorului. Venitul curat va fi contribuire la formarea unui fond provincial de salarisare a preoților și învățătorilor.

„Istoria universală“ pentru școlile secundare de Vasilie Goldiș, profesor. Volumul III. Evul nou. Editura librăriei Nicolae I. Ciurcu, Brașov. 1897. Prețul 1 fl. 50 cr.

„Manual de Theologia Morală“ de Dr. Athanasie Mironescu Craioveanu, profesor la universitatea din București. Tipografia „Cărtilor bisericești“.

„Istoria Patriei“ și clemente din istoria universală, tractată după metoda biografic în două cursuri concentrice pentru școlile populare române de Ioan Darin. Carte aprobată de Inaltul Ministru r. ung. prin ordinațiunea ministerială dno. 20 Dec. 1888. Nro. 37,358; și de Vener. Consistoare din Sibiu, Arad și Caransebeș etc. Prețul unei exemplar broșat 25 cr.

Edițiunea a IV-a revăzută. (Cu portretele mai multor regenți și bărbați aleși). Brașov, 1898. Editura librăriei H. Zeidner.

„Manual de Morala Evangelică“ sau scurtă explicare a textelor cu conținut moral din cele 4 Evanghelii de dl Moise N. Pacu, doctor în drept, profesor la liceul local, avocat și fost deputat. Carte aprobată de St. Sinod Galați, ediția II-a O recomandăm cu totdinadinsul preoților și învățătorilor precum și părinților de familie și creștinilor pioști. Se află de vânzare la autor, strada sf. Ilie Nr. 8, la librăria Nebuneli din Galați și la librăriile principale din țară. Prețul unui exemplar 3 lei.

Credit personal pe amortisație

Exoperez:

IMPRUMUTURI IEFTINE PE AMORTISARE

de mai mulți ani și fără cheltueli prealabile,

funcționarilor publ. și oficerilor cu leafă minimală de 900 fl.

(95) — 18

ori

cu rentă viageră de cel puțin 500 fl.

mai departe

Imprumuturi amortisaționale pe moșii și case la oraș

cu 4% 4 1/2 și 5%

precum și amortisație corespunzătoare.

Convertesco imprumuturi cu camete mai mari.

La dorință anticipez spesele de intabulare.

Szűcs F. Vilmos

Institut de împrumut pe imobile și moșii

ARAD, Fânt Nr. 5, vis-à-vis cu moara Széchenyi.

Valabil dela 1 Octomvrie 1897.

MERSUL TRENURILOR

Valabil dela 1 Octomvrie 1897.

Table with columns for routes (Arad-Budapesta, Arad-Ciaba-Oradea-mare, Arad-Teluş, Teluş-Arad) and fares (d. m., a. m., seara).

Table with columns for routes (Arad-Ciaba-Oradea-mare, Oradea-mare-Ciaba-Arad, Arad-Timișoara, Timișoara-Arad, Arad-Seghedin) and fares (d. m., a. m., seara).

Table with columns for routes (Seghedin-Arad, Arad-Brad, Brad-Arad) and fares (d. m., a. m., seara).

Table with columns for routes (Ternova-Cheriu, St. Ana-Chitighaz, Chitighaz-St. Ana, Boros-Sebeș-Moneasa, Moneasa-Boros-Sebeș, Boros-Ineu-Cermeiu, Cermeiu-Boros-Ineu) and fares (d. m., a. m., seara).